



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“,
eMS ROBG-420

ОБЩА ПОЛИТИКА ЗА ОПАЗВАНЕ, РАЗВИТИЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА НАСЛЕДСТВОТО НА РИБАРСКИТЕ ОБЩНОСТИ

(„COMMON POLICY FOR PRESERVATION, DEVELOPMENT AND UTILIZATION OF
FISHERMEN COMMUNITIES' LEGACY”)



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



СЪДЪРЖАНИЕ

1. Предпоставки за разработването на Обща политика

2. Цели и очаквани резултати на проекта

3. Стратегическа рамка

3.1 Кратко описание на стратегически / планови документи на местно, регионално, национално, трансгранично и европейско ниво

3. 2. Обща характеристика на региона като дестинация на културния туризъм и формите на наследство на територията на трансграничния регион Румъния-България

3.3. Актуално състояние на културния туризъм в региона

3.3.1. Анализ на добри практики

3.4. Приоритети от научното изследване, от доклада на Теренното аудиовизуално проучване на трансгранични рибарски общности (ФРАС)

3.5. SWOT анализ

4. Стратегически цели, мисия, визия за осъществяване на Обща политика за опазване, развитие и оползотворяване на наследството на рибарските общности

5. Стратегически план на **Обща политика за местни стратегии**

5.1. Стратегически цели

6. Заключителни думи



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



1. Предпоставки за разработването на Обща политика

Общата политика за съвместно валоризиране на наследството на рибарските общности е от изключителна значимост за Проект „Памет и бъдеще. Разкази за Дунавската цивилизация“, тъй като тя ще представлява база за изпълнение на всички останали проектни дейности. Настоящият документ се разработва с цел постигане на промени в политиката, насочени към опазване на културното наследство на рибарските общности и запазването му за бъдещето. „Общата политика“ се създава за да определя подходите и начините за приемане/адаптиране на риболовните практики, определени от Теренно аудиовизуално проучване на трансгранични рибарски общности (FRAS).

Настоящият документ интерпретира и включва в себе си научните заключения от Доклада от Теренно аудиовизуално проучване на трансгранични рибарски общности, който показва общите форми на наследство в Долен Дунав по отношение на риболовни практики, уреди, названия и познание за животинския състав - риби, птици и бозайници, както и техните местообитания, наблюденията за промяната в околната среда - влажни зони, заливни гори, появяващи се и изчезващи острови и като цяло - здравословна водна/земна екосистема. Темата интегративно съдържа и знание за материално и нематериално културно наследство - културен пейзаж, археологически обекти, исторически центрове, религиозни и културни пространства на другостта, форми на обмен, забрани и регулации, приятели и нарушители.

Създаването на Общи политики цели идентифицирането на актуални политики и практики за опазване на културното наследство на рибарските общности на транснационално, регионално и местно равнище, да открие мястото и възможностите на формалното и неформалното образование в този процес, да представи налични форми и средства за опазване на културното наследство, като подчертае необходимостта от трайни връзки между институции на различни равнища, участващи в процеса на опазване на наследството.

2. Цели и очаквани резултати на проекта





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Проект „Памет и бъдеще. Разкази за Дунавската цивилизация“, финансиран по Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Румъния - България 2014 - 2020 г., № ROBG-420 има за цел да допринесе за устойчивото използване на ресурсите на река Дунав, като изследва трансграничното наследство на рибарските общности, създадени по българския и румънския бряг на реката и едновременно с това ги подготви и представи като потенциални туристически обекти, пример за съхраняване на екосистемите на реката. С проекта се цели да се изследва и представи пред широката общественост уникалното културно наследство на рибарите и техните практики за съхраняване на устойчива екосистема в и край реката, да се съхрани това наследство за бъдещите поколения чрез повече мерки за закрила на природното и културното богатство в съвместни стратегии за развитие и политики; да се демонстрира, че икономическата ползност може да се съчетае със защита и опазване на природната и културната среда чрез създаване и развитие на интегрирани туристически продукти, основани на дунавското рибарско наследство.

В рамките на активно трансгранично партньорство по проекта ще бъдат постигнати следните конкретни резултати:

1. Ще бъдат идентифицирани, описани и визуализирани 10 съществуващи рибарски общности в българо-румънския участък на река Дунав, чрез теренно и аудиовизуално проучване и прилагане на научен подход, в резултат на което ще бъде създадена Интернетбазирана дигитална база данни на рибарското културно наследство по Дунав.

2. Ще бъдат разработени и популяризирани 9 стратегически документа, свързани с опазване и устойчиво използване на културно-историческото наследство, както и с развитието на 10-те рибарски общности като туристически дестинации

3. Ще бъдат създадени, популяризирани и тествани 15 интегрирани туристически продукта, основани на материалите и знанието, акумулирано в рамките на проекта.

В рамките на проекта се предвижда да се извърши задълбочено теренно аудиовизуално проучване (ФРАС) на 10 предварително идентифицирани рибарски общности, базирани около българския и румънския бряг на река Дунав, в т.ч. събиране на информация за местно знание и културни практики сред рибарски общности - аудио, фото и видеодокументиране; Създаване на видеоинтервюта, текстове, фотодокументи и филми в резултат от проучването. В рамките на проекта се предвижда разработването на местни стратегии на рибарските общности.



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Българо-румънска
търговско-промишлена палата

3. Стратегическа рамка

3.1 Кратко описание на стратегически / планови документи на местно, регионално, национално, трансгранично и европейско ниво

Стратегическите/ планови документи на национално, трансгранично и Европейско ниво, са документи, отнасящи се до българските и румънските общности в определената от бенефициента трансгранична рибарска зона между България и Румъния, сред които са Конвенция за Защита на нематериално културно наследство (ЮНЕСКО, 2003), с Целите на устойчивото развитие (ООН, 2015), със Закона за културното наследство (2009), с LEGE nr. 26 din 29 februarie 2008 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial, Lege nr. 451 din 8 iulie 2002 pentru ratificarea Convenției europene a peisajului, adoptată la Florența la 20 octombrie 2000, Европейската конвенция за ландшафта (2000), с Конвенцията от Фаро на Съвета на Европа (2005).

Конвенцията за опазване на нематериалното културно наследство е приета на 17 октомври 2003 г. по време на 32-та сесия на Генералната конференция на ЮНЕСКО. В момента тя е основният международен документ в областта на опазване на нематериалното културно наследство по света.

Принципите, които се съдържат във Конвенцията и се поддържат от общата политика се състоят в специфичното отношение към нематериалното културно наследство - което представлява „процес“, а не „резултат“. Този тип наследство не е статично, а непрекъснато развиващо се, неговото опазване включва неговите носители и общностите, към които те принадлежат, тъй като нематериалното наследство подхранва тяхната жизнеспособност и приемственост.

Съгласно Конвенцията настоящата обща политика ще приложи мерки за осигуряване на жизнена трайност на нематериалното културно наследство, които включват неговото съхраняване, развитие, експлоатация, популяризиране, включително чрез формалното и неформалното образование, което е важно за предаването и опазването на нематериалното културно наследство посредством образователни програми, създадени с активното участие на общностите. По този начин тяхното включване може да съдейства за постигане на разбиране и уважение към нематериалното културно наследство, както и за осъществяването на диалог между всички заинтересовани страни.



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



От своя страна **Законът за културното наследство (2009)** и **LEGE nr. 26 din 29 februarie 2008** privind protejarea patrimoniului cultural imaterial, са част от националното законодателство на България и Румъния, които уреждат права и задължения по темата, съобразени с ратифицираните международни споразумения.

Според **Европейската конвенция за ландшафта** той допринася за създаването на местни култури и е основен компонент от европейското природно и културно наследство, допринасящ за благосъстояние на хората и укрепване на европейската идентичност. Съобразяването с конвенцията цели постигането на устойчиво развитие, основано на балансиране и хармонични отношения между социални нужди, икономическа дейност и околна среда. За настоящата обща политика е важно да се интегрира защитата на ландшафта чрез действия за съхраняване и поддържане на характерни особености на ландшафта по Долен Дунав, обосновани от неговата стойност като наследство, произтичаща както от естественото му създаване, така и от хилядолетната човешка дейност. Приемаме ландшафта за основен елемент от заобикалящата ни среда, израз на многообразието на валоризираното културно и природно наследство, които стоят в основа на тяхната локална идентичност.

Конвенцията от Фаро е основополагащ документ на Съвета на Европа за значението на културното наследство за обществото, тъй като тя задава правото на участие в културния живот, свързани с културното наследство, като едновременно с това държи на индивидуалната и колективна отговорност по отношение на културното наследство.

Важно значение има и моментът, който подчертава необходимостта от съхраняване и предаване на културното наследство, както и възможностите за неговото устойчиво използване, с фокус върху човешкото развитие и качеството на живот. На носителите на традицията и общностите се поверява значителна роля във всяка стъпка от дейностите по опазването на наследството - от осъществяването на мерки за приемане и предаване на уменията и знанията, до тяхната оценка и реализация. По този начин се постига пряка връзка между наследството и общностите, гарантира се устойчивостта и приемствеността на традициите.

3.2 Обща характеристика на региона като дестинация на културния туризъм и формите на наследство на територията на трансграничния регион Румъния-България



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Общите политики трябва да съдържат приоритетни дейности, чрез които да бъде съхранено наследството на рибарските общности, при което на базата на наследството да се постигне развитие на туристическия потенциал на трансграничните рибарски общности, като същевременно се запази нематериалното културно наследство и невъзвратимите природни ресурси.

Развитието на културния туризъм през последните десетилетия е най-силно засегнато от процесите на глобализация и технологичния напредък в сферата на логистиката и информационните технологии. В условия на глобално общество в XXI век понятия като „близък” и „далечен”, „чужд” и „неизвестен” размиват своето значение и приемат нови форми на съдържание като „автентичен”, „специфичен”, „уникален”, които кореспондират в по-пълна степен с новата реалност. Информационната и логистична достъпност до всяка точка и място на света променят цялостното светоусещане и възприятие на пътуващия, а той на свой ред търси нови форми и проявление на своето туристическо преживяване. Тази сравнително нова потребност на търсенето намира отговор в засилващата се степен на специализация и диверсификация на туристическото предлагане.

Развитието на туризма традиционно се свързва с развитието на културата. Материалното (напр. исторически сгради, паметници, църкви) и нематериалното културно наследство (напр. знания, умения, практики, фестивали) могат да привлекат широк спектър от посетители. Уникалните културни характеристики на даден регион служат като база за формиране на предлагането в сферата на културата и са необходими на местната общност, но едновременно с това те допринасят и за повишаване на туристическата му конкурентоспособност. През последното десетилетие се провежда интензивна регионална политика на национално и европейско ниво, насочена към популяризиране на културното наследство на страните от трансграничен регион Румъния - България като общ ресурс, носител на общоевропейска стойност, свидетелство за общо историческо минало. Културното наследство е богато на свидетелства от множество епохи: артефакти от палеолита и неолита, от Античността и Средновековието, налице са археологически, архитектурни, етнографски и религиозни обекти, паметници на тоталитарното и съвременното изкуство. Особено ценно е богатството от форми на нематериалното културно наследство, което не е популяризирано в достатъчна степен.



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Проект „Памет и бъдеще. Разкази за Дунавската цивилизация“ обхваща пет района за планиране три в Румъния и два в България, 14 области - седем в Румъния и седем в България, както и 21 български общини. Синтезираното представяне на културните активи от всеки район за планиране ще създаде ясна представа за мащаба на натрупаното културно наследство в целевия регион.

Обекти на нематериалното културно наследство се съдържат в 35 местни фестивала, които поддържат традициите. Елементите, вписани в Националната представителна листа на нематериалното културно наследство „Живи човешки съкровища - България“ са:

„Лазаруване в Старо село, Тутраканско“, Народно читалище „Възраждане 1940“, с. Старо село, Тутраканско, община Тутракан, област Силистра;

„Буенци от Юпер“, Народно читалище „Напредък“, с. Юпер, община Кубрат, област Разград;

„Джамал от Кошов“, Народно читалище „Просвета“, с. Кошов, община Иваново, област Русе;

„Калуша - стародавен обред, запазен за поколения“, Народно читалище „Никола Й. Вапцаров“, с. Хърлец, община Козлодуй, област Враца, Състав за автентичен фолклор „Калушари“;

„Да съхраним дунавските ритми в с. Антимово“, Народно читалище „Развитие - 1926“, с. Антимово, община Видин, област Видин,

През Северозападния район за планиране преминават европейски културни коридори от различни епохи, разположени са паметници, предложени за включване в Листата на световните паметници на културното и природното наследство на ЮНЕСКО - Пещерата „Магура“, Карстовият природен резерват, Враца и Белоградчишките скали. Недвижимите културни ценности на територията на Северния централен район за планиране са 5 480 бр., което представлява 18,6 % от недвижимите културни ценности в страната. Сред недвижимите културни ценности в района има такива, включени в Списъка на ЮНЕСКО на световното културно и природно наследство - Ивановските скални църкви, Свещарска царска гробница и в Списъка на 100-те Национални туристически обекта на Българския



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Българо-румънска
търговско-промишлена палата

туристически съюз (БТС). Обекти на движимото културно наследство са 20 музеи, а на нематериалното културно наследство - 44 фестивала.

Южен район за развитие Мунтения, Румъния - окръзите Телеорман, Кълъраш и Гюргево. Районът попада в обхвата на историческата провинция Влахия, която просъществува в периода 1330 - 1861 - от битката при Посада до формирането на обединеното Княжество Влахия и Молдова. Княжество Влахия е исторически възникнала самоуправляваща се автономна територия в различни периоди във васално положение спрямо България, Унгария и Османската империя. Богатата антична история на район Мунтения е материализирана в многобройни археологически обекти, културни и исторически паметници и местни музеи. В окръг Калараш, има около 170 библиотеки, 5 музея и един театър. Пейзажът на културния живот на окръга се допълва от Културния център на окръжната дирекция за култура и национално културно наследство Кълъраш, които заедно организират много дейности и няколко известни фестивала, измежду които Национален фестивал за интерпретация на светска румънска музика - "Майски цветя", Фестивал на националния театър - „Стефан Баница“, Фолклорен фестивал "Дунавска китара" и др. По отношение на движимото културно наследство се откроява Музеят на Долен Дунав в град Кълъраш, основан е през 1951 г., с над 43 хиляди експоната - от Неолитната до съвременната епоха.

Към момента съществуват шест потенциални културни маршрута на територията на окръг Долж, а именно:

- Перишор-Малавит-Чее-Деса-Калафат-Видин, включващ Мемориалната къща Хенри Коанда, манастирът Малавит, крепостта Баба Вида, археологически обект Деса и културната асоциация на крепостта в Деса Маринку, както и плаж Калафат;
- Крайова-Чернатеци-Гръцести - включващ музеите, културните институции и местата за богослужение в Крайова, Парк Романеску, ботаническата градина, чернатешките кули и земите на Гръцести;
- Крайова-Котьофени-Рачари-Филиаси - състоящ се от 2 археологически обекта, библиотека и параклиса "Фассейнило";
- Крайова-Сегареча-Гюргета-Островени/Завал/Гигера - включва манастира, библиотеката и избите на Сегареча и ансамбъл "Гюргита";



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



- Крайова-Садова-Кълъраш-Бечет-Оряхово - манастира в Садова, фолкворен фестивал Мария Танасе в Кълъраш, работилница за тъкане на килими и пристанището на Бечет;

- Крайова/Калафат-крепостта в Пленита-Терпецита - включва окарина семинар от Terpezița, Божур Празник на пленарната и култура Харбър Castle.

- Селски и ландшафтен туризъм може да се развие по следния маршрут: New Ciurpercenii - Деса - Пояна Маре - Бъйлец - Bucovăț - Крайова - Coșoveni - Bratovoesti - Geormani - Segarcea - Gighera - Bistreț.

Асоциацията на професионалистите в туризма на Румъния е реализирала проект за създаване на етнокултурен и архитектурен туристически маршрут на регионално ниво, а именно: Бекет - Садова - Сегарча - Подари - Крайова - Буковъц - Филиаши - Бутойещи - Турчени - Владимир - Циклени - Ровинари - Търгу Жиу - Бълънеши - Картиу - Куртисоара - Мушетешти - Бумбещи Жиу. Посочените потенциални културни маршрути също имат възможността да се развият и като локални дестинации в проекта „Памет и бъдеще. Разкази за Дунавската цивилизация“.

3.3 Актуално състояние на културния туризъм в региона

Трансграничният регион Румъния - България е богат на културно наследство от всички епохи - съществуват артефакти от палеолита и неолита, обособени са археологически, архитектурни, етнографски и религиозни обекти. Най-добре съхранени и най-често посещавани сред археологическите и исторически обекти са крепостта „Баба Вида“ във Видин; антична крепост „Алмус“ край Лом; Шишмановата крепост и чешмата Елия в Никопол; праисторическо селище при с. Телиш, Община Червен бряг, където е открит най-големият и единствен праисторически олтар в Европа; антична римска крепост „Димум“ - Белене; крепостта „Нове“ - Свищов; археологически резерват - колония „Улпия Ескус“; римска крепост „Сексагинта приста“ в Русе; Средновековният град Червен; крепостта Меджиди Табия, римската гробница в Силистра, Северната и Южната крепостни стени в Силистра; Свещарската гробница при Исперих. От религиозните паметници сред водещите туристически обекти се нареждат Чипровският, Лопушанският, Раковишкият, Копривецкият, Каменският, Градешкият и Басарбовският манастир. Почти във всяко населено място има важни черкви и параклиси, като районът на Чипровци се отличава с





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Българо-румънска
търговско-промишлена палата

уникалната си система на оброци. Скалните манастири край с. Иваново са включени в списъка на световното културно наследство на ЮНЕСКО. Туристически обекти с национално значение представляват Алботинкият скален манастир край Видин, Големият и Малкият нисовски манастир, Скалната църква при с. Табачка, община Иваново и Манастирът на Света Марина при с. Каран Върбовка, община Две могили, област Русе, който има лековит извор за очebol.

Някои туристически обекти притежават висока архитектурна стойност, сред които: архитектурният резерват „Рибарска махала“ - Тутракан, мостът на Колю Фичето над р. Янтра в Бяла. Експозиции в регионалните исторически музеи във Враца, Плевен, Русе и Силистра съхраняват стотици хиляди артефакта; Музейна експозиция на открито „Сексагинта Приста“, Националният музей на транспорта и съобщенията - в Русе, къщата музей "Негово Кралско Величество Карол I" - Пордим, Лавров Парк - с. Горни Дъбник, Рибарски музей - Тутракан; Добруджанската къща в Алфатар, Мемориален комплекс „Корабът Радецки“ и много други са с висок интерес сред туристите. Един от чаровете на региона по Дунав е живото наследство и всекидневието на местните общности, което се изразява в многообразието на етнографски групи, етнически, културни и религиозни общности, съхранени традиции и фолклор.

Съхранени до наши дни са занаяти, сред които килимарството в Чипровци, обработка на филигранно сребро в Берковица, плетене на рибарски мрежи, лодкарство, тъкане на рогозки от тръстика в Русенско и Силистренско, метларство и плетене на метли в Плевенско.

От кулинарните специалитети, характерни и за двете страни са сармите и кебапчетата, които се различават във вкуса, според познавачите. Горнооряховският суджук притежава запазена марка, къпаната баница е традиционна за северните български предели, добруджански гозби се колекционират на фестивал в Сребърна, а качамакът/мамалига се приготвя не само на фестивала в с. Нова черна. Агнешко с булгур, кайсиева ракия, рибена чорба, пържена риба, триеница, прясол са специалитети, характерни за района на Никопол, Свищов и Русе. Избите Лопушна, Магура, Боровица, Шато Дю вал, Шато Бургозоне, Седем поколения, Нисово, Левента присъстват като обекти за винен туризъм, обединени от маршрута за дунавския път на виното.



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Многообразието от обичаи, празници и фестивали е предпоставка за развитие на събитийен туризъм. От религиозните празници традиционно се честват Лазаруване, Еньовден, Коледуване, Гергьовден, Трифон Зарезан, Петровден, Никулден. Традиционни фолклорни и рибарски фестивали са се съхранили в дунавските градове около Никулден, включително „Ден на Дунав“, посветен на реката. Характерни са фестивалът на духовата музика в Оряхово, Крайдунавските празници на културата в Никопол, международния фестивал на изкуствата в Свищов, празниците „Дунавска лозница“ и фестивалът - историческа възстановка „Орел на Дунав“ в Свищов. Запазени до днес са и обичаи като „Калуша“ в Долни Цибър, обичаите „Къорава кобила“ и „Пеперуда“ в Долна Митрополия, международният кукерски фестивал в с. Калипетрово. „От Дунава до Балкана“ събира изпълнители на фолклор конкурса на с. Борово, Русенско. В Брегово и Неделино организират всяка година двудневен фолклорен фестивал, където първият ден е посветен на самодейни колективи, а вторият ден представлява фестивал на духовата музика. На кулинарните изкушения са посветени фестивалът на гъбата в с. Красен, Русенско, международният фестивал „Банатски вкусоции - традициите на моето село“ и празникът на с. Асеново с участието на състави от Румъния, Сърбия и Унгария. Празникът на водната лилия в с. Малки Преславец и Фестивалът на дивия божур представляват атракция за природолюбителите. Утвърдени през годините са събития като Празникът на кайсията, „Речни ноти“, „Огненият Дунав“, Народен събор-възпоминание в Тутракан, а в Русе - Международен музикален фестивал „Мартенски музикални дни“, фестивалът за автентичен фолклор „Златната гъдулка“ и Националната джаз среща; Панаирът на киселото мляко в Разград. Културата на банатските българи представлява неразработена ниша в българската част на трансграничния регион, тъй като представителите на тази общност са много активни и пътуват за фестивали, събори, кулинарен и поклоннически туризъм, както в България, така и в Румъния. Туристически обекти, които са включени в познавателни пътувания или програми за селски туризъм са Рибарското селище в с. Връв, Рибарският музей и Рибарската махала в Тутракан. Община Силистра има богато културно наследство, което може да се разработи като туристически продукт, съчетан с природните дадености при резервата „Сребърна“.

Област Русе заема особено място в българската национална история и притежава богато културно наследство, включително паметници от световно значение като Ивановските скални църкви. Културното наследство в целевия регион е съхранено и





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



сравнително добре проучено. Поставените под защита недвижими обекти на културното наследство в разглеждания териториален обхват са разнообразни по вид и едносъставни по отношение на физическото си състояние и степен на социализация (експонираност, респективно съвременно ползване и достъпност). Като обект на изследване в контекста на туристическия потенциал, това е свързано с наличието на условия за достъпност и със степента на осигуреност с обслужващата туристическа инфраструктура. Специфичен ресурс за развитие на туризма е и богатата и уникална за страната архитектура на стария Русе от края на 19-ти началото на 20-ти век в стил „необарок“, „неокласик“ и „сецесион“, дело на италиански, австрийски, немски и български архитекти. Добре развита е мрежата от музейни експозиции към Регионален исторически музей - Русе. Сред тях се открояват Музеят на градския бит - „Къщата на Калиопа“ и Екомузеят, които са уникални за страната. През есента на 2002 г., след извършена реставрация е отворена Експозицията на открито „Сексагинта Приста“. Започва ремонтът на „Пантеона на възрожденците“ в периода 2018-2019 по трансграничен проект, както и социализацията на Гюргевската крепост.

Културното наследство, като основен туристически ресурс, е силно концентрирано главно на територията на общините Русе и Иваново. В Община Две могили и Община Бяла то е с по-малки пунктове на концентрация. Обектите на културно-историческото наследство притежават туристически потенциал, макар че не във всички случаи сегашният им статус (физическо състояние, експонираност, начин на функционално използване, достъпност, осигуреност със съпътстващо туристическо обслужване) позволява оптимална реализация на този потенциал.

Културните пластове и присъствията в региона на Област Силистра са от тракийско, римско, византийско, турско, възрожденско и съвременно присъствие. Огромната част от него е концентрирано на територията на областния център, част от него е със свободен достъп, както базиликата в дунавския парк, а друга част е силно ограничена, заради необходимостта да се съхранят фреските в римската гробница от 4 век. Въпреки богатото културно-историческо наследство в целевия регион в Румъния, културно-историческият туризъм по поречието на р. Дунав не е припознат от национални стратегически документи - вж. Romania National Tourism Master Plan 2007 - 2026) като ниша за развитие с туристически потенциал.

Актуалното състояние на културния туризъм е неразривно свързано с практикуването на други форми на туризъм. Възможностите за природен туризъм, например, в румънската



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



част са големи. Известни са: Дунавската клисура Казанеле; Национален парк Железни врата (най-дългото дефиле в Европа със своите 134 км.) и масива Чукару Маре; Горите на Щрехереци, Сяка, Побору, Лунка Олтулуй, окръг Олт; Природен резерват „Балта Сухая” в близост до град Зимнич - специална защитена зона за птиците; В окръг Мехединци има няколко известни пещери, измежду които Тополница, Гура Поницовой, Булба; Геоложки резерват Поноуе - естествен карстов мост и люляковата гора Поноуе; Орнитоложки резерват Чуперчени; Палеонтологически резерват - Буковат, близо до Крайова.

Река Дунав, заедно с обкръжаващото я геологично и биологично разнообразие - над 1600 растителни и над 5200 животински видове, създават уникални условия за екотуризм. Град Крайова, окръг Долж, предлага разнообразни културни преживявания в съчетание с религиозен туризъм, тъй като градът и околностите са изключително богати на религиозни сгради, църкви и манастири. Музеят на изкуствата в Крайова, който се помещава в палата „Дину Михаил“, построен в началото на 19-ти век в неокласически стил от френски архитект, всяка година привлича любители на изкуствата. Друга точка за контакт и посещение на любителите на изкуства е културният център "Изибичен" в окръг Олт. Окръгът също е ключова дестинация за културен и религиозен туризъм заради наличието на манастири с разнообразна архитектура, като например: Бранковени, Калую, Хотарани, Клокочов, Щрехарет. Окръг Олт е известен и с Руините на Каракал, резиденция на войводите Матей Басараб и Константин Бранковяну от времето на Михай Витязул (16-ти век). (<http://danube.travel/main-menu/explore/romania/useful-information/about.160.>)

Културни паметници, исторически статуи от туристически интерес в Турну Северин представляват паметникът на Траян, който поема управлението на римската цивилизация на север от Дунав, реализиран от скулптора Д. Франасович през 1906 г.; статуята на Дечебал - царят на даките, който избира самоубийството пред плен от римските завоеватели, които се намират на в централната градска градина пред Общината. Културният туризъм се развива благодарение и на условията за практикуване на винен туризъм, които се определят от микроклимата и почвата на южна Мунтения и югозападна Олтения. С висок туристически потенциал е винарската изба Vinju Mare (от 1898 г.), която предлага древни сортове грозде, като сладък бял “Tămâioasă Românească 2010”, късна реколта или сух червен “Prince Vlad Fetească Neagră (Black Feteasca) Гранд Резерв 2011”. А сухото “Merlot Rosé” спечелва златен медал в Кан (Франция) през 2012 година.



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Българо-румънска
търговско-промишлена палата

В района на рибарската общност около Кълъраш най-популярни места за туризъм са Руините на византийската крепост Вичина, блатото Яломица, църквата на бившия манастир Негоещи - красиво място за поклонение, разположено в с. Негоещи, община Солдану, на 20 км от Олтеница, построен през 1649 г., с патрони св. арх Михаил и Гаврил.

Езерото Червената долина в община Митрени, Езерото Кръстът от Дичизени, археологическия обект Градища, острови по Дунав, дунавският ръкав Борча е една от най-важните туристически атракции в страната. Това е един от водните пътища на страната, стотици търговски кораби минават през тази област, а гледката е доста красива в близост до Черна вода. Остров Писика е едно от най-красивите места в окръг Кълъраш, райско кътче, истинска "джунгла".

В региона на Олтеница и Гюргево се отличават Водната кула на Олтеница, която е исторически паметник, построен в началото на XX век; дървена църква „Св. Георги“, която съчетава молдовански стил с архитектурни влияния от Влахия. Археологическият музей на цивилизация Гумелница в града е ключов за познаването на древните обитатели по Дунав. Забележителен е Каларашкият дунавски фестивал - събитието популяризира риболова като начин за отдих и отдих по ръкава Борча, основната природна атракция на окръг Кълъраш. Има дегустация на рибни ястия; конкурс за рисуване "Карпатски Дунав през очите на дете"; хранителен семинар "Здравословно бебешко хранене" и значението на яденето на риба, пресни плодове и зеленчуци.

В близост се намира Национален парк Комана и манастира Комана до с. Комана, окръг Гюргево, основан от Влад Цепеш през 1461 г. като манастир-крепост.

Крепостта Гюргево според историците е спомената за пръв път в Codex Latinus Parisinus от началото на 15-ти век, когато се появява като Зорио, вариант на името Гюргево. Часовниковата кула охранява Гюргево повече от два века. Построена е в края на руско-австро-турската война като точка за наблюдение на входовете на укрепената крепост, тя по-късно е използвана като кула за наблюдение на пожари. Естествено часовникът е отмервал времето на Модерността. От старите снимки се вижда, че кулите в Русе и Гюргево имат еднакъв силует, но часовниковата кула в Русе изгаря през 1919 г.

3.3.1 Анализ на добри практики



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



В подкрепа на устойчивото реализиране на Общи политики за опазване, развитие и оползотворяване на наследството на рибарските общности е направен преглед и анализ на добри практики за развитие и управление на културно наследство и културни маршрути, съобразно три основни критерия: 1) Опит във формирането и функционирането на организации за управление на дестинациите на регионално ниво - прилагане на най-добрите практики при развитие на маркетингови стратегии и програми при управлението на Организациите за Управление на Дестинациите (ОУД); 2) Опит при управление на културен туризъм; 3) Опит при формите на туристическо райониране и включване на заинтересованите страни в управлението на дестинациите на регионално ниво.

Добрите практики са понятие, което описва процеси на развитие и следване на стандартен път за изпълнение на дадена практика, които различни организации могат да прилагат в своето управление, организационни политики и модели за развитие. Добрите практики е техника-метод-процес-действие, което се счита за по-ефективно при предоставянето на конкретен резултат от всяка друга техника, метод или процес. В този смисъл провеждането на подходящи процеси, проверки, тестове, може да доведе до желанния краен резултат с помалко проблеми и непредвидени усложнения. Добрите практики могат да се определят, като най-ефикасен и ефективен начин за изпълнението на задача, базирана на повторяеми процедури, доказани във времето пред широк кръг от хора.

Сред най-важните и разпространени добри практики са дейностите на институциите за опазване на наследството в България, какви са читалищата, които са регистрирани в ЮНЕСКО - в Регистъра на най-добрите практики за опазване на нематериалното културно наследство (A System of Practices for Heritage Presentation and Transmission, <http://www.unesco.org/culture/ich/en/>) - те представляват ядрото на процеса на предаване на нематериалното културно наследство в България и са структура, в която членовете на общността съпребивават и споделят общите си ценности по неформален път от по-старите към по-младите поколения.

Институции с подобни измерения са и музеите, които в разглежданата територия нямат системна работа с местните общности, макар да имат значително въздействие с отделни свои активности, както и със съществуването си като цяло. Музеите, които представят рибарските общности са силно ограничени само в пространството Русе - Тутракан - Силистра и нямат съответствия на румънска територия.



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



За целите на настоящите Общи политики са ползвани и добрите практики, описани в "Анализ на чуждестранни практики в управлението на туризма на регионално ниво" към Концепцията за туристическо райониране на България; Проучване и анализ на добри практики в европейски контекст за разработване, управление и промоциране на културно-исторически продукти, в т.ч. и трансгранични - Консорциум „Данубиус“; Представяне на добри практики в алтернативния туризъм към Проект № BG161PO001/4.2-01/2008/010 „Споделяне на успешни европейски практики в алтернативния туризъм - ключ към устойчиво регионално развитие в общините Крушари и Тервел”.

3.4. Приоритети от научното изследване, от доклада на Теренното аудиовизуално проучване на трансгранични рибарски общности (ФРАС)

От научното изследване може да обобщим следното: рибарите по Дунав намаляват подобно на биоразнообразието и количеството риба в реката. Макар тази констатация да звучи като метафора, тя се доближава до реалното отражение на ситуацията, тъй като риболовът по Дунав не се подчинява единствено на естествените процеси в природата, нито на желанието на риболовците. Процесите на индустриализация в миналото, както и пресушаването на блата, оказват съществено въздействие върху биоразнообразието. От своя страна, като част от грижите за естествените обиталища, политиките на Европейския съюз за развитието на аквакултурите и рибарството стимулират индустриалното производство на риба, а не свободния улов. Поради което всички настоящи и бъдещи ограничения за рибарите по Дунав - касов апарат в лодката, забрана за улов на определени видове риба, забрана за улов на конкретно упоменати места, още по-строг контрол върху заниманията им, оборудването и приспособленията им, всичко това постепенно отказва мнозина от практикуване на тази професия.

От интервютата, проведени с 30 души, както и при срещите с други членове на местните общности, се очертават основните несгоди на риболова и най-вече осъзнатата липса на приемственост, констатира се намаляването на популацията от риба. Почти всички рибари осъзнават вредата от липсата на блата, където да се развъжда рибата, знаят за забраните за риболов, чували са и за браконieri. Наличието на незаконни ловци обясняват с бедност. Прави впечатление и често срещаната в разказите гордост от уловена гигантска риба - почти всеки от информаторите ни е улавял (поне) 200 килограмова моруна. Което



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



захранва преди всичко фолклора на тази специфична група, тъй като рядко разказите са съпроводени от конкретно описание на улова.

Други характерни теми, които изграждат прегради между изследователи и местни общности са присъствието на държавата и нейните органи, забраната за употреба на традиционни способи за ловене на риба. Неразделни от темата са вярванията за птиците по реката - че „пеликаните и кормораните изяждат рибата“. Все така актуална е и темата за браконьерите, които никой не познава, но мнозина обясняват компетентно как рибата се лови/ убива вече не с взрив, а с електрически ток.

Като членове на рибарските общности може да посочим тези, които разпознават риболова като част от своя живот. Голяма част от тях днес вече са организирани местни инициативни групи - FLAG в Румъния, по цялото протежение на реката; МИРГ в България, която обхваща териториите на общините Сливо поле, област Русе, Тутракан и Главиница, област Силистра.

Десетилетия преди това въздействието на т.нар. „проектна култура“ върху рибарските общности по Дунав е почти незабележима. Инициативите на неправителствените организации се приемат резервирано, тъй като се смята, че чуждите се намесват в работата им. Всъщност в ситуацията е необходим по-добър диалог, тъй като нито реката е само на рибарите, нито е възможно да се реализират проекти без тяхното активно включване. С реализацията на настоящия проект има реална възможност рибарската общности да се превърнат в привлекателни места за живот, работа и отдих, посредством съхраняване и предаване на традициите, да се издигне на ролята на туризма и опазването на природните богатства на областта чрез общи политики за съхранението им.

Като обекти на закрила с необходимост от политики по опазване, в резултат на проучването, са определени:

- Рибарски общности в Силистра - Кълъраш, Сребърна (Ветрен) - Моштица-Галацуй (Чоканеци), Тутракан - Олтеница, Русе (Бръшлен) - Гюргево, Видин (Кутово и Антимово) - Калафат, с поглед към тяхното създаване, живот и промени;
- Традиционни умения за риболов в различни сезони, за различни риби, с различни приспособления - въдици и мрежи;



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



- Места по реката - названия и исторически пространства, културни пейзажи;
- Познание за птици, животни и растения, биоразнообразие;
- Разкази за големи риби, вярвания;
- Традиционна кухня и рецепти;
- Времето на социализма - промени и отговорности, в търсене на рибата;
- Тайно знание - внимание: браконieri;
- Екосистеми - човек и природа, необходимите съюзници за постигане на равновесие.

Погледът към местата и рибарските общности в трансграничния регион по Дунав е необходим за постигане на комплексно описание на съдържанието на местното наследство. Детайлното обглеждане на тази част от територията по Долен Дунав цели очертаване на културните и социални параметри на рибарските общности и заявява бъдещи хоризонти за работа на местните общности.

3.5 SWOT анализ

Резултатите от наблюденията, проучванията и анализа показаха, че почти всички места и територии, които попадат в ареала на Проект „Памет и бъдеще. Разкази за Дунавската цивилизация“, притежават места и обекти на културното наследство, свидетелство на вековете живот, но в същото време съществуват богати форми на нематериално културно наследство, съдържащо традиционни начини на риболов и знание за околна среда, културен пейзаж, местообитания и места на памет, обвързани чрез екосистемни връзки, които изграждат единството между човек и природа. Знанието за река Дунав, за блатата, влажните зони и заливни гори - за биологията на животинския свят, успоредно с познанието за екологичните перспективи - опазване на биоразнообразието, едновременно с форми на професионален и любителски риболов, както и културни практики от всекидневно и ритуално ниво - старинни местни кулинарни традиции, устойчиви начини за пренасяне на знание за правене на вино, консервиране, запазване на



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



йерархии и традиционни вярвания, всичко това далеч не описва многообразието от налични наследства в трансграничния регион, вписващи се в концепта за Дунавска цивилизация.

Едновременно с това регионът има неразгърнат потенциал, който се нуждае от инвестиции, активен маркетинг, ефективно управление и системен подход, при което чрез реализацията на Общата политика може да се постигне икономическо обвързване на наследството и туризма. Налице е сезонно потребление и ограничена диверсификация на наличните културни продукти на рибарските общности, осветлени по Проект „Памет и бъдеще. Разкази за Дунавската цивилизация“. Продължителността на престоя по места е ограничена, в резултат на което средните приходи от туристите са ниски. Многообразието от места, общности и обекти предполага фрагментарност в подходите за реализацията на общата политика, която би нарушила интегритета на търсения системен подход за представяне на наследството на рибарските общности. Различната степен на социализация и достъп, периферността на общностите и в двете държави, както и инфраструктурната обезпеченост на местата, произвежда и други дефицитни характеристики, които заедно със съществуването на безспорните качествени измерения на наследството на рибарските общности, формират изходните точки в планирането на стратегическата рамка. Едни от най-сериозните дефицити на българската страна е неосъщественото обединение на общностите - единствено в общините Сливо поле и Тутракан е изградена местна инициативна рибарска група, за разлика от румънска страна, където обединенията на рибарите са по цялото протежение на реката. Към това ще добавим липса на собственост или разпокъсана собственост, неразвитата обща и специализирана инфраструктура по протежение на реката - към рибарски селища, лодкостоянки, места за риболов или за достъп до Дунав. Незавършеният туристически продукт, недоброто обслужване и ниските цени на българските туристически продукти понякога създават опасност за изграждане на траен имидж на страната като “евтина дестинация”. Бедността и ниските доходи на значителна част от населението в региона по Дунав ограничава потреблението и достъпа до култура и стеснява вътрешния туристически пазар. Слабата популярност на рибарските общности като цяло не привличат внимание нито към проблемите си, нито към предимствата, които те имат. Остарялата система за професионално обучение в туризма и липсата на достатъчен интерес и стимули, както и на съвременни форми за образование и квалификация в сферата на културата, не допринася за адекватната туристическа



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



интерпретация на културните, етнографските и историческите ресурси по места, не се работи и за тяхната свързаност.

В процеса на изготвяне на SWOT анализа за целите на създаването на Обща политика, която да послужи за запазване и споделяне на наследството на местните рибарски общности по Дунав, се идентифицираха следните фактори с най-голямо влияние върху възможността за превръщане на потенциала на наследството от трансграничния регион в туристически продукт. От голямо значение за осъществяването на Обща политика е възможността за интегриране на културното наследство на рибарските общности в утвърдени транснационални културни маршрути - „Дунавски лимес“, както и в сертифицирания Европейския културен маршрут „Пътят на римските императори и дунавският път на виното“.

От решаващо значение за оползотворяване на наследството на рибарските общности са факторите, въздействащи върху финансирането, кредитирането и данъчното облагане на културния туризъм. Разнообразни фискални стимули на Румъния за стимулиране на туристическото предлагане повишават възможностите за конкурентно развитие на инфраструктурата и услугите в целевия регион, но изоставянето на България в тази посока създава риск от небалансирано развитие на маршрута.

Липса на атрактивна реклама на културния туризъм в двете държави, не доброто качество на повечето съставни елементи на българския туристически продукт, са едни от най-големите проблеми, пред които се изправя отрасълът днес. Текущото състояние на туристическата структура в целевия регион е незадоволително и неконкурентно.

Делът на културния туризъм се повишава в световен мащаб, а това се дължи от една страна на все по-достъпната информация по различни исторически ориентирани теми, а от друга - на увеличаването на кратките градски и уикенд ваканции за посещение на културни събития. Принос за развитието на този вид туризъм има и експанзията на нискотарифните полети, които правят дестинациите достъпни за все повече туристи. Културният туризъм често се комбинира с други видове традиционен или специализиран туризъм, което увеличава вероятността за повече туристи.

Като природни дестинации, крайречните райони, заедно с островните и крайбрежните, са дестинациите, изложени в най-голяма степен на измененията на



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



околната среда, които могат да доведат до промяна в туристическия избор и планирани дейности.

В резултат на всичко казано дотук, се изготви следният SWOT анализ за създаване на Обща политика. Смесът на SWOT анализа, освен че предполага и обосновава разработването на Общи политики, е, че задава посоката на развитие чрез стремеж към минимизиране ефектите на слабите страни и максимизиране ползите на силните.

SWOT анализ на възможността за реализация на обща политика за опазване, развитие и оползотворяване на наследството на рибарските общности, като част от туристически дестинации, по проект „Памет и бъдеще. Разкази за Дунавската цивилизация“

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<p>Ясно изразен продукт, разпознаваеми форми на културно наследство, съдържащо знание, умения и културни практики</p> <p>Изявена местна кухня, активни практики в споделянето на кулинарни форми на наследството</p> <p>Висок потенциал за споделено, и съгласувано с местните партньори, управление на наследството, наличие на утвърдени фестивали и локални празници</p> <p>Географски обхват на наследството, попадащо в маркетингови туристически райони на България и Румъния</p>	<p>Сравнително висока степен на сезонност, която предполага неравномерност в предлагането на продукта</p> <p>Недостатъчно приоритизирано развитие на културния туризъм от национални, регионални и местни власти</p> <p>Небалансирано икономическо и туристическо развитие на територии от целевия регион, вкл. влошаваща се демографска картина на целевия район</p> <p>Небалансирана форма на управление на обекти от маршрута от двете страни на Дунав</p> <p>Слаба координация между</p>





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



<p>Силен потенциал за обвързване на планирания туристически продукт с транснационалния маршрут “Дунавски лимес” и „Пътят на римските императори и дунавския път на виното“</p> <p>Силен потенциал за интегриране на маршрута с други предпочитани форми на туризъм</p>	<p>субектите на управление на културния туризъм в региона</p> <p>Липса на разпознаваем имидж на трансграничния регион Румъния-България като туристическа дестинация</p> <p>Ниска средногодишна заетост на местата за настаняване в целевия регион</p> <p>Ниско качество на общата техническа инфраструктура</p> <p>Недобра стационарна информационноуказателна англоезична система и минимално предоставяне на туристическа информация в обектите</p>
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<p>Оригинална форма на наследство, за пръв път представяно като туристически продукт</p> <p>Повишено търсене на алтернативни форми на туризъм в глобален, регионален и национален план</p> <p>Добър имидж на Румъния като държава с върховенство на закона, което привлича инвестиции в туризма и чуждестранни туристи</p> <p>Нарастващ интерес към локални</p>	<p>Недокрай ясна съдба на приоритетите на ЕС след изтичането на текущия програмен период (а също и Брекзит)</p> <p>Неудовлетворяващ имидж на България като “евтина дестинация” с недоразвити услуги</p> <p>Развитието на културния туризъм не е приоритизирано от България и Румъния</p> <p>Институционално безсилие за водене на ефективна борба с</p>



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Българо-румънска
търговско-промишлена палата

<p>форми на празничност, места на памет, културен пейзаж и традиционна кухня</p> <p>Развиваща се клъстеризация, включително в сферата на културния туризъм</p> <p>Територията на маршрута попада в обхвата на Стратегията на ЕС за развитие на Дунавския регион</p>	<p>браконьерството в риболова</p> <p>Ниска степен на физическа свързаност на селищата по река Дунав</p> <p>Нарастващи проявления на климатичните промени и природни катаклизми</p>
---	--

Видно от анализа, до известна степен преобладават слабите страни в погледа към възможността за оползотворяване на наследството на рибарските общности, като част от туристически дестинации. Резултатът предполага и обосновава разработването на местни стратегии за развитие, създаването на 15 съвместни културни туристически продукта, чрез които да се постигне стратегическа промяна.

4 Стратегически цели, мисия, визия за осъществяване на Обща политика за опазване, развитие и оползотворяване на наследството на рибарските общности

4.1. Приоритети, визия, мисия и стратегически цели

Стратегическата рамка на Обща политика за опазване, развитие и оползотворяване на наследството на рибарските общности по проекта „Памет и бъдеще. Разкази за Дунавската цивилизация“, е разработена в контекста на стратегически документи, съобразно новите подходи към координация и териториално управление на културния туризъм. Замисълът на Общата политика се опира на резултатите от SWOT анализа, обобщени в целите, мисията и визията, а също и на проучването по проекта, което ще предопредели създаването на 15 туристически маршрута, като се подчинява на насоките на UNESCO за изява и опазване на автентичността и цялостта на местното наследство. Те представляват маршруте, чиято динамика се подкрепя от петте двойки места, които имат потенциала да бъдат развити в



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Българо-румънска
търговско-промишлена палата

съвременните схващания за опазване на културното наследство и туристическата индустрия. Многообразието от обекти предполага фрагментарност в подходите за неговото управление, която би нарушила интегритета на културното наследство. Различната степен на социализация и инфраструктурна обезпеченост на местата - лодкостоянки, места на памет, блата, речен бряг, музеи, произвежда и други характеристики на Общата политика, която заедно с техните конкурентни предимства формират изходните точки в планирането на стратегическата рамка. Не на последно място, приоритети, визия, мисия и стратегически цели на Обща политика за опазване, развитие и оползотворяване на наследството на рибарските общности се формулираха, дискутираха и приеха с активното участие и обратна връзка на заинтересовани страни от целевия регион. Устойчивото развитие на културния туризъм предполага максимално съобразяване с интересите на местните общности. Те следва да бъдат основните печеливши от развитието, да бъдат включвани в разработването и особено в реализацията на културни туристически продукти, активно да участват в опазването и управлението на материалното и нематериалното културно наследство.

Визия и мисия

В подготовката на предложения за визия и мисия се извърши детайлен преглед на вече определени визии в актуални стратегически документи на европейско, национално, регионално и трансгранично ниво. Проучиха се методологическите насоки за стратегическо планиране в България, чиято дефиниция за визия и мисия се приема като водеща в определянето на стратегическата рамка на Общата политика. Визията гарантира, че общага политика е ситуирана в контекста на реалната посока за неговото развитие и на свой ред задава рамка, от която целите не бива да излизат. Съгласно методологията за стратегическо планиране, визията следва да бъде: вдъхновяваща - ясна и предизвикателна; фокусираща - дава цел и посока; ориентирана към бъдещето - за постигане на желано състояние; насочваща - дава насоки, без да ограничава, но адресира към преодоляването на открити слаби страни и дефицити; устойчива - дава дългосрочна перспектива; съобразена с макроцелите на релевантни стратегически документи.

Ако визията определя желаното състояние на Общата политика, достигнато за определен времеви период, то чрез мисията, заявяваме своите задачи и задължения, сферата на компетентност и посоките на действие в развитието, управлението и усъвършенстването на общата политика. Ключови акценти от визията и мисията на Общата



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



политика са очертани още в предварителното проучване, в посока, която да гарантира получаване на културен продукт, който да представлява верига от тематично свързани интегрирани фокусни точки за спиране, които насърчават развитието на регионалната идентичност и колективната памет.

Едновременно с това създаването на туристически продукт по проекта „Памет и бъдеще. Разкази за Дунавската цивилизация“, притежава и неоспорими конкурентни предимства, които се изразяват в силен потенциал за обособяване на продукта едновременно като самостоятелен туристически продукт и заедно с това - като част от транснационален маршрут „Дунавски лимес“ и европейския маршрут „Пътят на римските императори и дунавския път на виното“.

Времевият хоризонт на Общата политика обхваща периода 2018-2030 г., за да бъде синхронизирана с други релевантни стратегически документи, чиито срок на действие е 2030 г., като например Доклад до Европейския съвет от групата за размисъл относно бъдещето на ЕС през 2030 г., Tourism towards 2030 на COT към ООН, Стратегия за устойчиво развитие на туризма 2014-2030, National Sustainable Development Strategy Romania 2013-2020-2030 и др. Така се дефинираха следните визия и мисия на проекта „Памет и бъдеще. Разкази за Дунавската цивилизация“:

Визия 2030 на Общата политика: Наследството на рибарските общности - съхранено, интегрирано и иновативно приспособено в туристически продукт, който подпомага развитието на наследството и неговата разпознаваемост.

Мисия - Да подкрепя и координира процесите, в партньорство с всички заинтересованите страни, по опазване на наследството, приемане и предаване на традициите, усъвършенстване и иновативно развитие на туристическия продукт като устойчив механизъм за подкрепа на локалната идентичност.

Стратегически цели и приоритети

Смисълът и ползата на Общата политика е да предложи и породи решения за преодоляване на основни дефицити на устойчивото и балансирано териториално развитие на културното наследство и създаване на предпоставки за развитието на туризъм, обвързан с културата на рибарските общности по Дунав, а именно решаването на проблеми в ключови области - развитието на продукти на културния туризъм чрез създаването на 15 маршрута.



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Откроиха се следните функционалности на иновацията в контекста на Общата политика, които да доведат до съхраняване, предаване и адаптиране на културното наследство в реални туристически продукти, съобразени с различни целеви групи:

1. Създаване на културен продукт, чиято динамика се подкрепя от пет двойки места по Дунав с висока културна стойност и безспорен туристически поненциал;

2. Богатството от разнообразни обекти и културни традиции, съставляващи маршрута, позволява да се обособят локални маршрути, които да дадат допълнителен тласък в развитието - чрез интеграция с маршрути като „Дунав Ултра“, „Пътят на римските императори и дунавския път на виното“, „Дунавски Лимес“;

3. Иновативното развитие и усъвършенстване на културните продукти се случва с набелязване на мерки за управление на този процес, с участието на местните власти и общността.

Основен момент за успешното развитие на културния туризъм е разработването и реализирането на местни стратегии, водеща до устойчива туристическа индустрия. Стратегии, които да носят дългосрочни ползи на трите основни социални групи в туристическия процес - местното население, туристите и извършващите туристическите услуги, без да се вреди на природната и антропогенната среда в дестинацията. Участието на всички заинтересовани страни в планирането и изпълнението на публични политики и мерки повишава легитимността на усилията и помага за мобилизацията на властова и обществена енергия. Така се оформя трети компонент на Стратегиите, а именно - споделено партньорско управление, наравно с развитието и усъвършенстването на културните продукти.

Формулирането на предложения за стратегически цели и приоритети по Общите политики стъпва и върху резултатите SWOT анализа. Неговият смисълът, освен че предполага и обосновава разработването на стратегии, е, че задава посоката на развитие чрез стремеж към минимизиране ефектите на слабите страни и максимизиране ползите на силните.

При създаването на Общата политика за опазване, развитие и оползотворяване на наследството на рибарските общности се ръководим от следните основни принципи:





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



- Реалистичност - в нея трябва да са формулирани реалистични цели, съобразени не само с наличния потенциал за развитие, но и с фактори като институционална среда, тенденции в развитието на туризма, ниво на подготовка на кадрите в сектор туризъм, финансова обезпеченост и редица други, които могат да изиграят ролята на задържащи фактори за ефективно реализиране на Общата политика;
- Устойчивост - в Общата политика не бива да се съдържат задачи, събития и конкретни дейности, чието решаване има изолиран, оперативен или кампаниен характер, с краткосрочен ефект върху изпълнението на формулираните цели;
- Приемственост - актуализацията на Общата политика не бива да започва „от нулата” - трябва да се осигури приемственост с действащия стратегически документ, със секторни стратегии и програми на национално и европейско ниво;
- Партньорство между институции, заинтересовани лица и структури на гражданското общество в процеса на реализиране на стратегическите намерения;
- Координация между управленските звена на всички равнища, носещи отговорността за постигане на очакваното състояние;
- Тясно обвързване на действията, заложи в приоритетите със стратегически документи на национално и европейско ниво, за постигане на траен социално-икономически ефект;
- Отвореност за допълнения и адаптивност на стратегическите намерения към променящите се условия на средата, в която се реализира Общата политика;

Стратегическите цели на документа конкретизират визията за развитие към хоризонта на действие на стратегическия документ. Те следва да са съобразени с обстоятелството, че Общите политики са дефинирани като стратегически документ със сроден хоризонт на действие. Стратегическите цели се формулират, от една страна, в съответствие с наличния потенциал за развитие на културния продукт, очакванията на заинтересованите страни, а от друга - с необходимостта да отразяват приоритетно основните потребности, свързани с опазването на културното наследство на рибарските общности по Дунав, с възможността да се осигури приемане и предаване на традицията, като едновременно с това се осигури възможност за реализация на туристически продукт.





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Стратегическите цели трябва да са съвместими с целите и приоритетите за развитие на туризма и в частност на културния туризъм в националните, регионалните и европейски стратегически документи, да са съобразени с нуждата от прилагането на интегрален подход при решаването на общите проблеми в развитието на туристически продукти. Важно е да се разбира с какво реализирането на стратегическите цели ще допринесе не само за опазването на културното наследство и за развитието на културния продукт, но и за развитието на Долен Дунав в регион Румъния-България. При съставянато на Общата политика приоритетите се определят на базата на анализ (в т.ч. SWOT анализ) за постигане на съответните стратегически цели, като приоритетите се конкретизират в съответните мерки. Мерките, от своя страна, следва да отразяват необходимото за изпълнение на основните стратегически цели и приоритети за развитие на съответната област.

Целите, приоритетите и мерките, заложи в стратегическия подход при създаването на настоящата Обща политика, кореспондират пряко с потенциала, научното познание и съществуващия контекст, описан дотук. Те следва да бъдат използвани като основен ресурс в действията за постигане на желаната визия за повишаване на информираността за нематериалното културно наследство на рибарските общности, за споделянето му и употребите му за икономическо развитие. Областите на възможно вмешателство за постигане на по-високо качество, ефективност и ефикасност са: опазване на културно и природно наследство, комплексно развитие на туризма, употреба на икономика на знанието; употреби на културния пейзаж.

5. Стратегически план на Обща политика за местни стратегии

При формулиране на стратегическия план на общата политика, приоритети и специфичните цели са следвани основните принципи:

- Устойчивост - основен като принцип, който се прилага за всички дейности;
- Балансирано социално-икономическо регионално развитие;
- Полицентрично развитие, с укрепване на връзките между селските и градските райони;



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



- Развиване на културната и териториалната идентичност на региона;
- Защита на природното и културното наследство като ресурс за развитие.

Стратегическите цели на Общата политика са опазването и развитието на наследството на рибарските общности по Долен Дунав, както и неговото представяне, споделяне и устойчиво използване като културен и туристически продукт.

5.1.1 Стратегическа цел 1 - Опазване и развитие на културното наследство на рибарските общности, както и тяхното знание и техните практики за съхраняване на устойчива екосистема в и край реката.

5.1.1.1 Приоритет 1 - Културно наследство и идентичност

Тъй като нематериалното културно наследство определя идентичността на даден регион, а отличаването му благоприятства регионалното развитие, то особено важен се оказва приоритетът Културно наследство и идентичност.

Мярка 1

Разработването на образователни програми (формални и неформални) за обучение в областта на нематериалното културно наследство, като необходимо условие за повишаване на знанията за значимостта на нематериалното културно наследство, за осигуряване на неговото признаване, уважение и популяризиране в обществото.

Мярка 2

Споделяне с широки аудитории на основните форми на наследството, които са влезли в процеса на обучение за приемане и предаване на традицията, което се явява важна предпоставка за формиране на идентичност.

Мярка 3

Продължаваща регистрация на формите на наследство чрез наблюдение, изследване и документиране на рибарските практики, което е важен елемент в процеса на изучаване и споделяне на наследството.

Мярка 4



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Създаване на групи от типа „приятели“, формални или неформални, които да разширяват достъпа до споделянето на формите на знание, традиционни умения, устойчиви практики и представи, свързани с наследството на местните рибарски общности.

1.1.2 Приоритет 2 - Социалната интеграция на културното наследство

Социалната интеграция на културното наследство е необходим приоритет в планирането на обща политика, тъй като може да осигури дълготрайна визия за развитието на наследството, както и широк кръг от заинтересовани страни.

Мярка 1

Създаване на бранд „Рибари“ като форма за представяне на общността пред външни, за интегриране чрез преодоляване на естествената маргинализация, предопределена от периферното географско положение на дунавските рибари.

Мярка 2

Подкрепа на процес на валоризация на местното наследство, чрез който културните практики и наследеното знание да се разпознават от по-широк кръг заинтересовани, при привличане на елементи от наследството в различни форми на изява на местни общности.

1.1.3 Приоритет 3 - Подход на участието

Подходът на участието предполага сътрудничество в сферата на културното наследство, както и да се насърчава активното участие на всички заинтересовани страни в процеса на вземане на решения, така че да се стимулира ефективно управление.

Мярка 1

Създаване и работа в местни клубове - структури, в която членовете на общността съпреживяват и споделят общите си ценности по неформален път от по-старите към по-младите поколения. В България това са читалищата, които са разпознати като ядро на процеса на предаване на нематериалното културно наследство. Формиране на клубовете като благоприятна среда за развитие на устойчиви образователни форми.

Мярка 2



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Въвличане на представители на различни поколения в разработването на образователни програми за обучение в областта на нематериалното културно наследство, разширяване на обхвата на наследството извън темата за рибарите и реката, тъй като те се съществуват не изолирано, а интегрирано в местните общности.

Мярка 3

Създаване на постоянни контакти с културни и изследователски центрове - като музеи и университети, защитени територии, паркове за сътрудничество и установяване на диалог, с цел позитивно развитие на управлението на културното наследство.

Мярка 4

Стимулиране на създаването на исторически възстановки чрез пресъздаване на тематични цялости, обвързани с рибарското наследство, мястото и историческите реалности, чрез съчетаване на местна кухня и традиционни занаяти.

Мярка 5

Изготвяне на образователни програми за работа с подрастващи, младежи, както и с възрастни, с акцент върху преживяването като аргумент за запомнящ се момент, свързан с пътешествие и туризъм, за валоризация на наследството на рибарските общности и за неговата по-висока степен на видимост.

1.2. Стратегическа цел 2 - Представяне, споделяне и устойчиво използване на наследството на рибарските общности като културен и туристически продукт чрез съхраняване на традиционни практики, родени от единството на природната и културната среда и формиране на предпоставки за икономическа ползност, чрез разнообразни туристически продукти, основани на дунавското рибарско наследство.

1.2.1. Приоритет 1 - Наследството като икономически ресурс

От особена важност за устойчивостта на проекта е възможността да се погледне на Културното наследство като икономически ресурс, което също трябва да бъде сред приоритетите на Общата политика.



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Мярка 1

Включване на елементи от наследството на рибарските общности във формите на нова празничност, обвързани със стари места - подкрепа за създаване на нови фестивали на традиционни дейности (риболов, плетене на мрежи) или на храни, обвързани с мястото (риба и рибни продукти, обредни хлябове и храни, традиционни местни сезонни храни);

Мярка 2

Подкрепа на процес на съхраняване на местно знание за начини на приготвяне на традиционни храни - съставяне на рецепти (осъвременяване, адаптиране за туристи, приспособяване към различни сезони);

Мярка 3

Интегративно коопериране със съществуващи маршрути - вело, винен път, римско наследство, които се вписват в местата на рибарските общности и ги допълват както хронологично, така и смислово.

Мярка 4

Създаване на условия за обучение за местни водачи и рибари, които да демонстрират употребата на различни риболовни уреди, водят лодка, разказват свидетелски, плетат мрежи и познават културния пейзаж с неговите природни, исторически, урбанизирани територии, както и места на памет.

1.2.2. Приоритет 2 - Културен туризъм

С оглед развитието на културния туризъм особено важно е създаването на културни маршрути, тъй като те предлагат принос за разпространението на местните и регионалните културни ценности, като същевременно комплексно допринасят за заетостта и за създаването на работни места.

Мярка 1

Създаване на културни маршрути, обвързани с наследството на рибарските общности и работа по тяхното интегриране в местните икономики, чрез координация и осъвременяване на наличните ресурси, както и чрез работа по разработване на нови локални продукти във връзка с необходимостта от предлагането им.



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Мярка 2

Създаване на условия за развитие на бизнес - чрез формиране на уникални местни услуги, както и стандартни туристически услуги, като предпоставка за устойчиво развитие на културния туризъм в регионите на петте двойки места по Дунав.

Мярка 3

Установяване на трайни контакти с представители на институции на паметта, изследователи, местни власти, с дистрибутори на услуги, местен бизнес, транспортни фирми, турагенти и туроператори, които поддържат местното наследство с цел успешното му интегриране в сферата на културния туризъм, за постигане на устойчивост в политиките.

Мярка 4

Постоянна работа, съвместно със заинтересованите страни, по актуализиране и поддържане на формите на културно наследство, валоризирани от местните общности, които стоят в основата на културните маршрути, с цел съхраняване на ресурса и неговото устойчиво развитие.

1.2.3. Приоритет 3 - Дигитална среда

Обвързването на културното наследство с информационната среда на дигиталното общество ще даде възможност за достъп до нови публики и за разширяване на кръга на заинтересовани, ще осигури промотиране на настъпилите промени.

Мярка 1

Изграждане на дигитални платформи на наследството по места, съвместно с всички заинтересовани страни, които не само съдържат информация за местното културно наследство, но и осигуряват неограничен достъп до наследството от всички точки на планетата.

Мярка 2



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Изграждане на презентационни панели, основани на местни или световни дигитални програми (Google Art Drive), информация в „облак“, която да бъде достъпна, но и периодично да се обновява и допълва, съобразно живота на живото наследство.

Мярка 3

Изграждане на профили - страници в социални мрежи, които да служат за оперативно споделяне на информация на наследството, за събития, покани, форми на презентация или демонстрации. Чрез споделяне в социалните мрежи се постига обратна връзка, опитът на едни потребители се споделя с други, което е предпоставка за социално включване и успешно представяне на наследството чрез културен туризъм.

Мярка 4

Активна употреба на създадените база данни - продукти по проекта: 10 филма на три езика, 30 интервюта от пет двойки места по Дунав.

1.2.4. Приоритет 4 - Повишаване на информираността

Повишаването на информираността за наследството на рибарите по Дунав е важен елемент от усилията за споделяне на наследството, при което представянето му пред множество и различни публики би добавило стойност, видимост и разпознаваемост на темата

Мярка 1

Създаване на програма, популяризираща резултатите, ползите и положителните ефекти от прилагането на мерки за съхраняване и представяне на наследството, както за увеличаване на достъпа до културата и наследството на рибарските общности.

Мярка 2

Формиране на обществена подкрепа, отразяваща смяната на нагласите по отношение на наследството на рибарските общности, чрез изграждане на съпричастност между заинтересованите страни, с оглед на ефективните употреби на наследството в сферата на туризма.



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Мярка 3

Създаване на споделена партньорска отговорност за повишаване на информираността за културата и наследството на рибарските общности, чрез комуникационни послания за местни инициативи и събития.

6. Заключение думи

Общата политика за опазване, развитие и оползотворяване на наследството на рибарските общности, е документ, създаден съобразно перспективата за обхващане на целия трансграничен регион между България и Румъния. Основен негов приоритет е насърчаването на промени в политиката, насочени към опазване на наследството и гарантиране на устойчивост при неговото съхранение и споделяне с различни потребители. Общата политика е разработена чрез подхода "отдолу-нагоре", като е осъществена след планирано участие на местни общности, при което заинтересовани страни от различни общности в България и Румъния са участвали в обсъждането и създаването ѝ. При работата са използвани различни качествени методи, които включват форум сесии, фокус групи, брейнсторминг, включени са и инструменти като въпросници и антропологически интервюта.

Документът определя приоритети и мерки за адаптиране на рибарските практики като пример за устойчиво съхранение на екосистема, обвързана с всекидневния начин на живот по Долен Дунав, като наследено знание и умения, които съдържат потенциал за превръщане в продукт за потребление, с презумпцията за съхранение на регистрираните модели на всекидневни практики, които притежават белези за разпознаване на наследството.

Документът се съобразява с Конвенция за Защита на нематериално културно наследство (ЮНЕСКО, 2003), с Целите на устойчивото развитие (ООН, 2015), със Закона за културното наследство (2009), с Конвенцията от Фаро на Съвета на Европа, както и на други свързани документи на ЮНЕСКО.



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Общите политики са съобразени с резултатите от проектите „Дунав Ултра“, с Вело маршрута на Видин, с проекта за създаване на етнокултурен и архитектурен туристически маршрут на регионално ниво на Асоциацията на професионалистите в туризма на Румъния в района на Бекет - Крайова - Търгу Жиу, с проекта за електрически велосипеди на Агенцията за регионално развитие и търговско-промишлена палата във Видин, с проекта на Асоциацията на дунавските общини „Дунав“, с проекти на Дунавския компетентен център в Белград (DCC) за мобилност и свързаност, с реализацията на Европейския културен маршрут „Пътят на римските императори и дунавския път на виното“, с проекта „ARCHIVE“ на Русенския университет, който посочва част от общото културно наследство в дигитална платформа. Съобразяването с посочените проекти е наложително поради факта, че част от техните резултати са споделени. Тук визираме не само простото съвпадане на границата на римската империя - Дунавския Лимес, с течението на река Дунав или веломаршрутите по реката, както и Европейския културен маршрут, който представлява реален туристически продукт. В голяма част идентифицираните от настоящия проект рибарски общности са интегрирани в отделни аспекти към посочените проекти, познават различни форми на наследството, предоставят велосипедни услуги, познават се като партньори от сходен контекст и като цяло описват наличието на неформални мрежи, които създават сигурна основа за реализация на настоящите Общи политики и така гарантират както бъдещето им, така и тяхната устойчивост.



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО



Име на съставителя/редактора Регионален исторически музей Русе

Адрес Русе, пл. „Княз Александър Батенберг“ 3

Телефон 082 825 002

Електронна поща pr@museumruse.com

Проектът „Мемофиш“ е съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие по Програма Интеррег V-A Румъния-България.

Стойност на финансирането от ЕФРР: 423 921.71 евро

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“, eMS ROBG-420

Дата на публикацията февруари 2019

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския съюз

www.interregrobg.eu



РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ



www.interregrobg.eu